

Κρίση και κοινωνικό κράτος

Οι πραγματικές αιτίες για την ύφεση που πλήττει την Ευρωπαϊκή Ένωση

Το μείγμα της περιοριστικής κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής και της απελευθέρωσης των αγορών που εφαρμόζεται στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρεί το κοινωνικό κράτος ως παραγωγό δαπανών που επιβάλλεται επιστημονικά και πολιτικά εσφαλμένα να μειωθεί η εξέλιξή τους. Κι αυτό γιατί το κοινωνικό κράτος, ορθά κατά την άποψή μας, αποτελεί θεσμό μεταφοράς πόρων

ΤΟΥ ΣΑΒΒΑ ΡΟΜΠΟΛΗ

από γενεά σε γενεά και ως εκ τούτου οι συντάξεις και τα επιδόματα δεν υπολογίζονται, εθνικολογιστικά, στο εθνικό εισόδημα εφόσον υπολογίζονται σ' αυτό οι καταβαλλόμενες εισφορές στο παρελθόν. Αντίθετα όμως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση και η τρόικα γενικότερα, επιδιώκουν τη μείωση του δημοσίου ελλείμματος και χρέους, μεταξύ των άλλων, με τη μείωση των μισθών, των συντάξεων, των κοινωνικών δαπανών και τη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους.

Η επιλογή αυτή αποδίδεται εσφαλμένα στην ύπαρξη κοινωνικού κράτους που διαμέσου των κοινωνικών δαπανών βυθίζει την οικονομία σε δημοσιονομική κρίση. Όμως, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Πράγματι, οι χώρες που έχουν αδύναμο κοινωνικό κράτος πλύνονται περισσότερο από την κρίση σε σύγκριση με τις χώρες που έχουν ισχυρότερο κοινωνικό κράτος. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι η θετική πορεία της οικονομίας σχετίζεται με την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους και όχι το αντίστροφο. Αυτό σημαίνει ότι η παρατηρούμενη κρίση του ευρώ δεν σχετίζεται με τη βιωσιμότητα του κοινωνικού κράτους.

Όμως παρ' όλα αυτά η Πράσινη Βίβλος (2011) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα αναφέρεται κυρίως, μεταξύ των άλλων, στη διαπίστωση των νέ-

ων προκλήσεων της οικονομικής κρίσης με βασική κατεύθυνση την «προσαρμογή της εκάστοτε ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής» από τα κράτη-μέλη στην άσκηση της συνταξιοδοτικής πολιτικής.

Με άλλα λόγια, η κατεύθυνση αυτή σημαίνει ότι εάν ένα συνταξιοδοτικό σύστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι οικονομικά βιώσιμο, τότε θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα, όπως η αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, η μείωση των συντάξεων και των άλλων κοινωνικών παροχών ή ένας συνδυασμός και των δύο. Οι κατευθύνσεις αυτές έχουν ήδη ενσωματωθεί στην κοινωνικο-ασφαλιστική νομοθεσία των κρατών-μελών, όπως και στην Ελλάδα (Μνημόνιο 1 και Μνημόνιο 2) με αποτέλεσμα την άμεση μείωση των συντάξεων (κύρια, επικουρική, εφάπαξ) αλλά και τη μεσο-μακροπρόθεσμη, αφού όπως προβλέπεται (Ν. 3863/10) την περίοδο 2001-2060, οι δαπάνες συντάξεων δεν θα πρέπει να υπερβούν τις 2,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, τη στιγμή που την περίοδο αυτή ο αριθμός των συνταξιούχων στη χώρα μας θα αυξηθεί κατά 70%.

Όμως, η επιστημονική έρευνα στην Ελλάδα και την Ευρώπη έχει αποδείξει ότι η διαχειριστική και περιοριστική αυτή προσέγγιση αδυνατεί να αντιμετωπίσει τις πολύπλευρες διαστάσεις της μακροχρόνιας οικονομικής βιωσιμότητας και κοινωνικής αποτελεσματικότητας του κοινωνικού κράτους. Και τούτο γιατί η εφαρμοζόμενη κοινωνικο-ασφαλιστική πολιτική εμπεριέχει ένα σοβαρό γενετικό λάθος στη σύλληψη, στα μέσα και τους στόχους, το οποίο συνίσταται στον εσφαλμένο ορισμό του προβλήματος. Πράγματι, το πρόβλημα στην κοινωνική αποτελεσματικότητα και στην οικονομική βιωσιμότητα του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα και την Ευρώπη δεν είναι, για παράδειγμα, το προσδόκιμο ζωής, το όριο ηλικίας συνταξιοδότη-

Οι χώρες που έχουν αδύναμο κοινωνικό κράτος πλήττονται περισσότερο από την κρίση σε σύγκριση με τις χώρες που έχουν ισχυρότερο κοινωνικό κράτος. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι η θετική πορεία της οικονομίας σχετίζεται με την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους και όχι το αντίστροφο

σης, το ύψος των κοινωνικών δαπανών κ.λπ. Το πρόβλημα είναι η παρατεταμένη οικονομική κρίση και ύφεση, η απουσία δυναμικής ανάπτυξης, οι πτωτικές εξελίξεις της απασχόλησης και οι αυξητικές της ανεργίας, η ανισοκατανομή του εισοδήματος κ.λπ.

Ετσι, οι νομοθετικές παρεμβάσεις που συντελέστηκαν τα τελευταία 20 χρόνια (1990-2008) στην Ελλάδα και στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά τη μείωση του επιπέδου των συντάξεων από 7% έως 20%, δεν κατόρθωσαν να «θωρακίσουν» την οικονομική κατάσταση των κοινωνικο-ασφαλιστικών συστημάτων ενόψει των νέων δεδομένων και προκλήσεων της οικονομικής κρίσης και ύφεσης.

Επιπρόσθετα, η οικονομική κρίση και ύφεση, η μείωση των μισθών, η αύξηση της ανεργίας, η γήρανση του πληθυσμού, η απομείωση των ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου που κατέχονται κατά 50% τα ασφαλιστικά ταμεία, η εισφοροδιαφυγή κ.λπ. περισφίγγουν απειλητικά την οικονομική κατάσταση του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα και στα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα, η εφαρμοζόμενη κοινωνική πολιτική χαρακτηρίζεται από την ενισχυτική και αναποτελεσματική οικονομικά και κοινωνικά επανάληψη των περιοριστικών πολιτικών της τελευταίας εικοσαετίας στην κατεύθυνση κυρίως: της μείωσης των συντάξεων, της μεταβίβασης σημαντικών βαρών στις νέες γενεές, της μεταμόρφωσης του χαρακτήρα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης από διανεμητικά σε κεφαλαιοποιητικά και της διευρύνσης της εμπορευματοποίησης των δημόσιων και κοινωνικών υπηρεσιών με την ανάληψη της χρηματοδότησης από τους χρήστες με την αύξηση των ιδιωτικών δαπανών των νοικοκυριών.

Ο Σάββας Γ. Ρομπόλης είναι καθηγητής του Πανετίου Πανεπιστημίου και επιστημονικός διευθυντής του Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ

ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ

Η θανάσιμη αγωνία του Τσετίν Μάντατζη

Από τα βροντώδη του Καστανίδη και από τα περιθωριακά του Καμμένου, ο μόνος που τράβηξε την κόκκινη γραμμή με ακλόνητο επιχείρημα ήταν μου φαίνεται ο βουλευτής Ξάνθης Τσετίν Μάντατζη. Καίτοι μουσουλμάνος, θέλω πολύ να του φωνάξω «Αλληλούια»!

ΤΗΣ ΡΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Τόσα χρόνια μόνος αυτός κατάφερε να ξεστομίσει την καίρια ένσταση απέναντι στις καταφερφικές μεταμορφώσεις. Πότε ακροδεξιός και πότε φρόνιμος, πότε νοικοκύρης και πότε εν εξάλλω, πότε εθνικιστής

και πότε Ευρωπαίος μα non troppo, τα κατάφερε πάντως να τρυπώσει στη δεξιά πολυκατοικία και να τώρα που μπουκάρει σαν τον Σπίντερμαν και στη διπλανή, με σκονί και γάντζους φτιαγμένα εξ ολοκλήρου από το σάλιο του.

Ξαναδιαβάζω τη δήλωση του μουσουλμάνου βουλευτή και προσπαθώ να καταλάβω. Εμείς, οι εκ γενετής Έλληνες ορθόδοξοι, πού ακριβώς την πατίσαμε;

Εγώ λέω ότι η αρχή της μεγάλης γλίστρας συμπίπτει με τις λαοσυνάξεις του μακαριστού Χριστόδουλου, αν θυμάστε. Εκείνη την εποχή ήταν που έσκασε μύτη το λογότυπο ΛΑΟΣ. Τα υπόλοιπα «επικοινωνήθηκαν» σε χοροεσπερίδες με λαχειοφόρους και τον Τέρυ Χρυσό να τραγουδάει το «τάκα τάκα τάκα τα», από πλάνη μπακ ο χρυσός μου.

Να γιατί θα συμβούλευα τον κ. Παπαδήμο να ανησυχεί για την εξέλιξη της φάσης. Γιατί κάθε σοβαρή κυβέρνηση, για να θεωρηθεί σοβαρή, δικαιούται τρεις-τέσσερις τουλάχιστον σοβαρές αμφισβητήσεις κι εδω είχαμε μόνον μια.

ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ

Η αντίσταση είναι εδώ

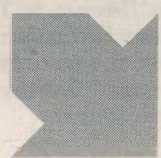
Το έπος της αντίστασης συνεχίστηκε προχθές στον 3ο όροφο του υπουργείου εκείνου που κάποτε ήταν Ναυτιλίας, έγινε Ανάπτυξης, όμως οι υπάλληλοί του ανήκουν στο Ναυτι-

ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

λίας, ή το αντίστροφο, τρέχα γύρευε. Όπου, λέει, μπήκαν οι λιμενικοί της Προστασίας για να τους πετάξουν έξω τους υπαλλήλους οι οποίοι, σημειωτέον, αν είχαν δηλώσει εξαρχής πως κάνουν κατάληψη κι είχαν κρεμάσει και κάνα μαύρο πανό, κανείς δεν θα τους είχε ενοχλήσει.

Εχει και η πολιτική τα χούγια της. Και το χούι του υφυπουργού κυρίου Γεωργιάδη είναι τα πνεύματα και οι τόνοι - είναι και δικό μου, αλλά δεν είμαι υφυπουργ-

Αδίκως ανησυχούν όσοι φοβούνται ότι η τεχνοκρατολατρία θα καταβάλει τον κοινοβουλευτισμό μας

γός. Και τα πρόσθεσε στις πινακίδες του Ναυτιλίας με τη διαδικασία του επείγοντος διότι δεν μπορείς να κάνεις πολιτική αν δεν είσαι σε θέση να ιεραρχείς τις προτεραιότητες. Πετάχτηκε δε έξω από το γραφείο του όταν άκουσε μια υπάλληλό του να στριγκλίζει, επειδή την είχε αρπάξει ένας λιμενικός ως λάφυρο και παραιτήθηκε επί τόπου από τη βουλευτική του ιδιότητα προκειμένου να συλληφθεί ο ίδιος κι άλλα ωραία.

Γι' αυτό αδίκως ανησυχούν όσοι φοβούνται ότι η τεχνοκρατολατρία θα καταβάλει τον κοινοβουλευτισμό μας. Η αντίσταση της πολιτικής είναι εδώ. Αν δε παρά ταύτα συνεχίζουν να ανησυχούν, τους παραπέμπω στον κ. Μαρκόπουλο ο οποίος κατήγγειλε στο Πανελλήνιο ότι ενώ κατά την ομιλία του στη Βουλή το ίδιο Πανελλήνιο κρεμόταν απ'

τα χείλη του, ο κ. Παπαδήμος απουσίαζε από τα έδρανα.

Η πολιτική αντιστέκεται έχοντας κηρύξει τον πόλεμο σε σύμβολα και σε ονόματα. Κατ' αρχάς ως προς τη βάπτιση αυτού του «πράγματος» που πήρε ψήφο εμπιστοσύνης προχθές στη Βουλή - το λέω «πράγμα» χάριν ουδετερότητας, και προς Θεού, όχι για να το απαξιώσω.

Θα το πούμε «συγκυβέρνηση», «κυβέρνηση συνεργασίας», «κυβέρνηση σωτηρίας», «εθνικής ενότητας» ή και τι άλλο ακόμη; Κι αν το πούμε «κυβέρνηση συνεργασίας», τότε πώς θα πούμε αυτούς που συνεργάζονται για να την φτιάξουν τη συνεργασία; Θα τους πούμε κόμματα, άτομα, ή μήπως είναι καλύτερα να τους φωνάζουμε χάριν συντομίας με το βαφτιστικό τους; Όσο για το αν, το πότε, και το πώς θα μπει ή δεν θα μπει η υπογραφή του κ. Σαμαρά, αυτό, θα συμφω-

νήσετε μαζί μου, δεν είναι ζήτημα απλής πολιτικής. Αυτό πια είναι ολόκληρο ιδεολογικό πρόγραμμα.

Όμως η πολιτική έχει να κάνει και με τον χρόνο. Εξ ου και η μεγάλη συζήτηση για το μέλλον μας, αν δηλαδή αυτό το μέλλον εντοπίζεται στις 19 Φεβρουαρίου, ή αργότερα, πάντως όχι νωρίτερα. Το νωρίτερα παραμένει παρόν. Σύμβολα, χρόνος αλλά και τρόπος: πώς θα διαβούμε τη λεωφόρο του μέλλοντος, με σταυρό ή με λίστα; Η πολιτική είναι εδώ, ανάμεσά μας, και οργανώνει το μέλλον μας. Και νομίζω πως ήρθε η ώρα κάποιος να πει στον κ. Παπανδρέου τι συνέβη όλες αυτές τις ημέρες στον τόπο μας. Αντιλαμβάνομαι τη δυσκολία, όμως δεν είναι σωστό να τον αφήνουν να νομίζει πως είναι ακόμη σήμερα, ξέρετε τι, αυτό που ήταν ως προχθές. Πρέπει κι αυτό να φροντίσει το μέλλον του.

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

«Ενέσεις» στην οικονομία και «χειρουργικές επεμβάσεις» στο κράτος προβλέπει η έκθεση του επικεφαλής της Ομάδας Δράσης της Κομισιόν για την Ελλάδα

Οδικός χάρτης για ανάπτυξη και διαφάνεια

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την τόνωση της ανάπτυξης έβαλε στην πρώτη γραμμή των προτεραιοτήτων του ο επικεφαλής της Ομάδας Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα Χορστ Ράικενμπαχ. Στην πρώτη του έκθεση, που παρουσίασε χθες στις Βρυξέλλες, ο κ. Ράικενμπαχ δεν δίστασε να επισημάνει ότι «το μέγεθος του έργου της μεταρρύθμισης μοιάζει αποθαρρυντικό». Χαρακτηριστικά, ο ίδιος διαπίστωσε ότι μόνο οι καθυστερούμενες φορολογικές οφειλές υπολογίζονται σε 60 δισ. ευρώ, εκ των οποίων εκτιμά ότι άμεσα μπορούν να εισπραχθούν έως 8 δισ. Η δουλειά της Ομάδας Ράικενμπαχ έχει αρχίσει από την 1η Σεπτεμβρίου, με την εγκατάσταση στην Αθήνα τεχνοκρατών, που υποστηρίζεται από άλλους στις Βρυξέλλες. Όπως δήλωσε με νόημα χθες ο επίτροπος Ολι Ρεν, η επιτυχία της Ομάδας «εξαρτάται από το αν οι ελληνικές Αρχές είναι αποφασισμένες να τη χρησιμοποιήσουν για τη στήριξη του μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας». Ο κ. Ράικενμπαχ εκτίμησε ότι η ελληνική κρατική μηχανή θα χρειαστεί τη βοήθεια της τεχνικής ομάδας για 2-3 χρόνια, έως ότου φτάσει σ' ένα ικανοποιητικό επίπεδο λειτουργίας. «Χρειάζεται να υπάρξουν ορισμένες άμεσες επιτυχίες, οι οποίες να αποτελέσουν εφαλτήριο για βιώσιμη αλλαγή», σημείωσε στην έκθεση, αναγνωρίζοντας εμμέσως ότι οι αλληπάλληλες εξαγγελίες για μεταρρυθμίσεις, χωρίς αποτέλεσμα, έχουν κουράσει και πλέον πρέπει να φανούν συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Φόροι Στόχος 8 δισ.

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Περιθώρια για πιθανές «γρήγορες νίκες» με την άμεση είσπραξη 6-8 δισ. ευρώ από καθυστερούμενες φορολογικές οφειλές διαπιστώνει στην έκθεσή της η Ομάδα Δράσης της Κομισιόν για την Ελλάδα, βάζοντας παράλληλα στο στόχαστρο δυνητικής άντλησης πρόσθετων φορολογικών εσόδων, τις καταθέσεις ελληνικών υπεράκτιων εταιρειών.

«Δεδομένου ότι οι καθυστερούμενες φορολογικές οφειλές υπολογίζονται στα 60 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου 6-8 δισ. ευρώ θεωρούνται εισπρακτέα, είναι σαφές ότι πρόκειται για τομέα με περιθώρια για πιθανές γρήγορες νίκες», αναφέρεται στην έκθεση με ιδιαίτερη έμφαση στις 165.000 εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις στα Δικαστήρια. Από αυτές τις υποθέσεις το Δημόσιο εκτιμάται πως στερείται 30 δισ. ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα 30 δισ. ευρώ προέρχονται από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές οι οποίες αποτυπώνονται στις γνωστές λίστες.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Παρά το γεγονός ότι η έκθεση Ράικενμπαχ δημιουργεί προσδοκίες άμεσης είσπραξης ποσών ικανών να δώσουν επαρκή ανάσα στις προσπάθειες συρρίκνωσης του ελλείμματος, αρμόδια στελέχη του υπουργείου Οικονομικών μάλλον κατεβάζουν τον πήχυ των προσδοκιών. Όπως λένε στα «ΝΕΑ», «θεωρητικά οι εισπράξεις θα μπορούσαν να φτάσουν ακόμα και τα 10 δισ. ευρώ. Αυτό όμως προϋποθέτει μηχανισμούς σύγχρονου κράτους. Και απέχουμε ακόμα αρκετά από αυτό...».

Κατά τα λοιπά, στην ίδια έκθεση αποκαλύπτεται ότι η Ομάδα Δράσης εξετάζει μια λύση συμβατή με το Δίκαιο της ΕΕ η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση των φορολογικών εσόδων από καταθέσεις ελληνικών υπεράκτιων εταιρειών.

Ανάπτυξη Ξεπαγώνουν 100 έργα

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Στην καλύτερη αξιοποίηση του ΕΣΠΑ βασίζει σε μεγάλο βαθμό τη στήριξη της ανάπτυξης η έκθεση της Ομάδας

Δράσης. Συγκεκριμένα, υποδεικνύει: ■ Οικονομική ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με 500 εκατ. ευρώ, μέσω εγγυήσεων που θα παρασχεθούν στις τράπεζες από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. ■ Επίσπευση 100 έργων με τον μέγιστο δυνατό αντίκτυπο στην ανάπτυξη, ύψους 9 δισ. ευρώ. Ο κατάλογος θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος Νοεμβρίου.

■ Απεμπλοκή των 5 έργων παραχώρησης των αυτοκινητοδρόμων. Για την προώθηση των μεγάλων αναπτυξιακών έργων σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις κεφάλαια του ΕΣΠΑ 1,5 δισ. ευρώ, προκειμένου να εξασφαλισθεί δανειοδότηση 6 δισ. ευρώ. Η έκθεση της ομάδας Ράικενμπαχ εκτιμά ότι οι αναγκαίες αλλαγές κανονισμών για την υλοποίηση των παραπάνω χρηματοδοτικών μέσων θα είναι έτοιμες ως τα τέλη του πρώτου εξαμήνου του 2012.

■ Προώθηση επενδύσεων για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας (πρόγραμμα «Ηλιος»).

Επίσης η έκθεση αναφέρεται στην ανάγκη να λυθούν προβλήματα, όπως οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις και οι καθυστερήσεις στις δημόσιες συμβάσεις, που απαιτούν κατά μέσον όρο 230 ημέρες, αριθμό υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της ΕΕ, έως ότου ολοκληρωθούν.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Σύμφωνα με το υπουργείο Ανάπτυξης, πολλές από τις δράσεις που προτείνει η έκθεση Ράικενμπαχ βρίσκονται ήδη σε φάση υλοποίησης. Μάλιστα, στελέχη του υπουργείου είναι πιο αισιόδοξα στις εκτιμήσεις τους και θεωρούν ότι μέσω των εγγυήσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων μπορούν να δοθούν δάνεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις έως και 1,2 δισ. ευρώ.

Μάλιστα, όπως επισημαίνεται, κατά το ήμισυ τα εν λόγω δάνεια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για κεφάλαιο κίνησης, ύστερα από αλλαγή που έγινε στον σχετικό κανονισμό.

Όσον αφορά το ξεπάγωμα των δημοσίων έργων, το υπουργείο Ανάπτυξης εκτιμά ότι το δάνειο των 6 δισ. ευρώ μπορεί να εξασφαλισθεί τον Μάρτιο.

Ιδιωτικοποιήσεις Αναβάθμιση ακινήτων

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Στα 1,3 δισ. ευρώ κατεβάζει τον στόχο των εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις για φέτος ο Χορστ Ράικενμπαχ. Ο ίδιος επισημαίνει ότι για να έχουν οι ιδιωτικοποιήσεις επιτυχία πρέπει να γίνει επαρκής προετοιμασία (νομική, οικονομική και κανονιστική). Αποκαλύπτει, μάλιστα, ότι το χαρτοφυλάκιο των ιδιωτικοποιήσεων αποτελείται κατά 50% από γαίες, 35% υποδομή (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας) και 15% εταιρείες. Η τεχνική βοήθεια που ζητήθηκε

από την Ομάδα Δράσης αφορά μεταξύ άλλων την ενίσχυση της τεχνογνωσίας και των ικανοτήτων του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων έτσι ώστε να μην εξαρτάται συνεχώς από εξωτερικούς συμβούλους και τη διευκρίνιση του καθεστώτος γης μέσα από κατάλληλες μεταρρυθμίσεις στο Κτηματολόγιο ώστε να εξασφαλισθούν υψηλότερες τιμές για τα ακίνητα.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Από την πλευρά του υπουργείου Οικονομικών επισημαίνεται ότι το βασικό πρόβλημα αυτή τη στιγμή είναι η απροθυμία των επενδυτών να τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους σε περιοχές υψηλού ρίσκου. Πάντως, το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων επιταχύνει τώρα τις προσπάθειές του με στόχο την προώθηση 7 σχεδίων ιδιωτικοποιήσεων το επόμενο δίμηνο.

Υγεία Ελεγχος ιων δαπανών

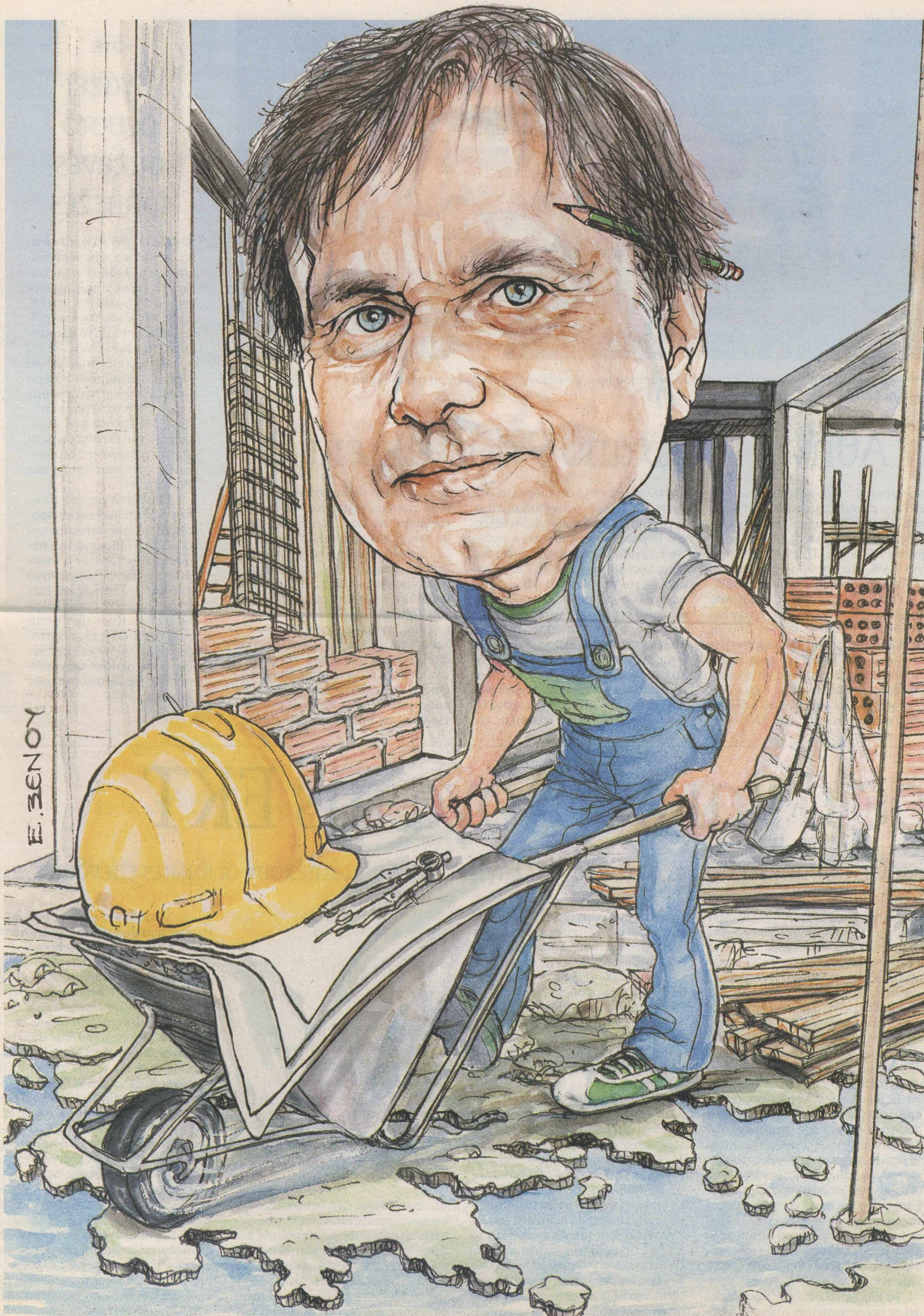
ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η έκθεση Ράικενμπαχ επισημαίνει την ανάγκη συνδρομής τεχνοκρατών για τον εντοπισμό και την εφαρμογή αποδοτικότερων πολιτικών τιμολόγησης των φαρμάκων, αλλά για τον περιορισμό της κατανάλωσης. Συμπληρώνει επίσης ότι από τα στοιχεία των υγειονομικών δαπανών αποκρύπτονται ζητήματα που σχετίζονται με δυσανάλογες δαπάνες σε ιατρική τεχνολογία και φαρμακευτικά προϊόντα.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Στελέχη του υπουργείου Υγείας τονίζουν από την πλευρά τους σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις (π.χ. σε τεχνολογία και εξοπλισμό) ότι οι αποσβέσεις προσμετρώνται και κατανέμονται σε βάθος χρόνου, ενώ υποστηρίζουν ότι ουδέποτε επιχειρήθηκε η απόκρυψη στοιχείων. Αναφορικά δε με τη συνδρομή τεχνοκρατών, τονίζουν ότι πρόκειται για αίτημα του υπουργού Υγείας Ανδρέα Λοβέρδου, ο οποίος κατά την πρόσφατη συνάντησή του με τον γερμανό τεχνοκράτη είχε ζητήσει ανάλογη συνδρομή για την αξιοποίηση και ταχύτερη απορρόφηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα του υπουργείου Υγείας Νίκο Πολύζου, τον Δεκέμβριο αναμένεται να κατατεθούν οι εκθέσεις της «επιτροπής των σοφών» για τα πεπραγμένα του 2011 στον χώρο της υγείας αλλά και για τις προτεινόμενες μεταρρυθμιστικές δράσεις.

Διοίκηση Επιτελείο αναδιάρθρωσης

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η έκθεση καταγράφει «έλλειψη επίβλεψης και ελάχιστο συντονισμό, γεγονός που υπονομεύει την επιτυχία των μεταρρυθμίσεων» και για το λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία μίας «διεύθυνουσας ομάδας υψηλού επιπέδου» που θα ελέγχει όλες τις διαδικασίες αναδιάρθρωσης της διοίκησης. Παράλληλα αναφέρει πως απαιτείται «συντονισμένη εφαρμογή από όλους τους ελληνικούς φορείς πολιτικής για την ψηφιακή ατζέντα, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τις τηλεπικοινωνίες».

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Η ανάγκη καλύτερου συντονισμού επιβεβαιώνεται και από το αρμόδιο υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και για το λόγο αυτό έχει προκριθεί σε πρώτη φάση η μείωση των κρατικών δομών.

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η καθιέρωση ηλεκτρονικών συναλλαγών με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών κατά 25% έως το 2013.

Δικαιοσύνη Δέσμη μέτρων για επιτάχυνση

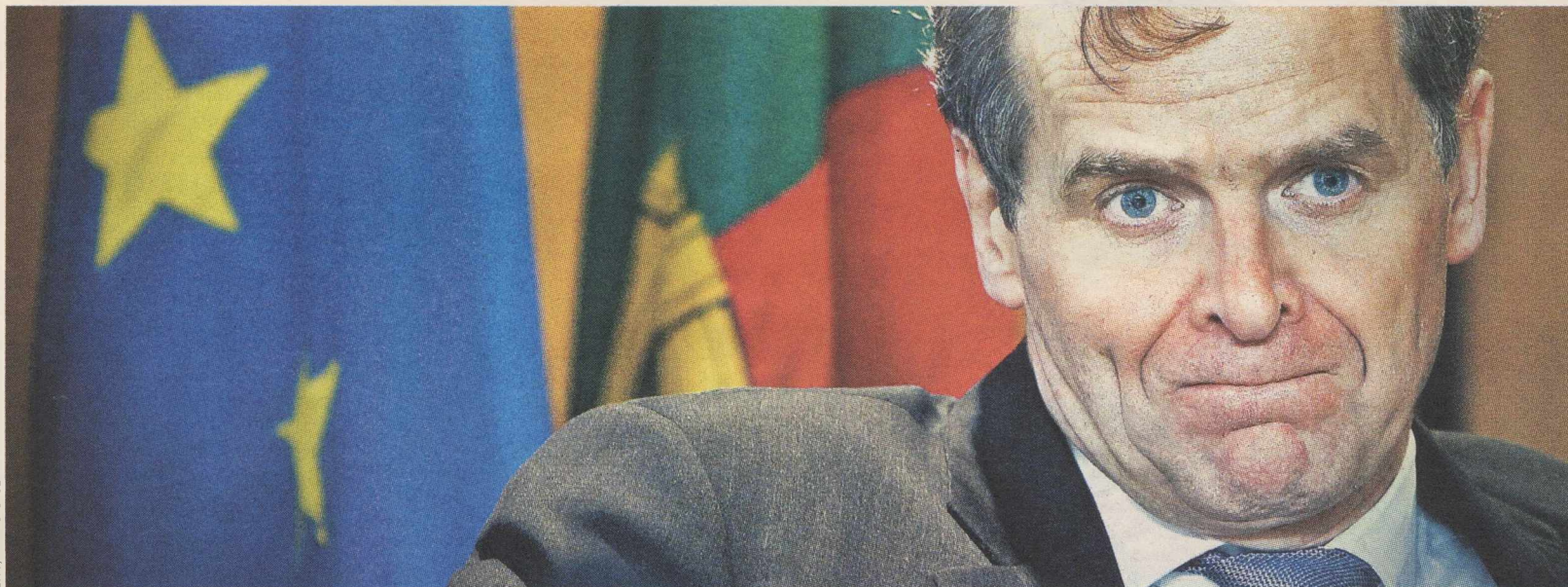
ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Δέσμη μέτρων με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών ενώπιον των δικαστηρίων, την ταχύτερη εκκαθάριση των εκκρεμών υποθέσεων και την παροχή κινήτρων για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών περιλαμβάνει η έκθεση του κ. Ράιχενμπαχ στο ειδικό κεφάλαιό της για τη Δικαιοσύνη.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ Όπως είναι γνωστό, ο υπουργός Δικαιοσύνης Μιλτιάδης Παπαϊωάννου έχει ανακοινώσει 53 βήματα που μπορούν να... ξεμπλοκάρουν τα ποινικά δικαστήρια και ήδη βρίσκεται σε διάλογο με τους εκπροσώπους των δικαστικών ενώσεων, τις ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας και τους δικηγόρους, ώστε άμεσα να προωθήσει πολυνομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της μεγάλης ασθένειας της Δικαιοσύνης που είναι η καθυστέρηση στην απονομή της.

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

«Σκούπα» διαρκείας κατά οφειλετών

Τρεις νέες συλλήψεις επιχειρηματιών για χρέη προς το Δημόσιο έγιναν χθες. Συνελήφθησαν δύο ιδιοκτήτες βιοτεχνίας ρούχων στην περιοχή των Αμπελοκήπων Θεσσαλονίκης που χρωστούν στο Δημόσιο πάνω από 2 εκατ. ευρώ. Για χρέη που ξεπερνούν τα 176.000 ευρώ συνελήφθη χθες στο Παλιό Φάληρο και ένας 74χρονος ιδιοκτήτης κατασκευαστικής εταιρείας. Ο επιχειρηματίας Γιώργος Πετρετάκης πήρε αναβολή για να δικαστεί στις 2 Δεκεμβρίου. Πάντως, όπως έγινε γνωστό χθες, ο κ. Πετρετάκης από τον περασμένο Αύγουστο βρίσκεται στη διαδικασία αναζήτησης αγοραστή για την πολυτελή του μονοκατοικία στη Φλόριντα των ΗΠΑ, που έχει κοστολογηθεί στα 1,68 εκατ. δολάρια.

EPA / MARIO CRUZ

Ο εκπρόσωπος του ΔΝΤ Πολ Τόμσεν φτάνει σήμερα στην Αθήνα από τη Λισαβώνα όπου πραγματοποιήθηκε η δεύτερη αξιολόγηση για το πρόγραμμα σωτηρίας της Πορτογαλίας (φωτογραφία)

Η τρόικα στην Αθήνα, πάνω από 9% το έλλειμμα

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΚΟΥΦΟΥ

Φτάνουν σήμερα στην Αθήνα οι επικεφαλής της τρόικας - Πόλ Τόμσεν (ΔΝΤ), Ματίας Μορς (Κομισιόν) και Κλάους Μαζούχ (ΕΚΤ) - προκειμένου να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις για το νέο Μνημόνιο και τη νέα δανειακή σύμβαση. Οι τρεις τεχνοκράτες αναμένεται σήμερα να έχουν συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών Ευάγγελο Βενιζέλο, ενώ έχουν ζητήσει ραντεβού και από τον Πρωθυπουργό Λουκά Παπαδήμο. Αντικείμενο των συζητήσεων θα απο-

τελέσει και ο προϋπολογισμός του 2012, ο οποίος κατατίθεται σήμερα στη Βουλή. Σύμφωνα με πληροφορίες το έλλειμμα του 2011 θα υπερβεί το 9% του ΑΕΠ, έναντι στόχου για 8,5%, κάτι που ίσως οδηγήσει σε λήψη πρόσθετων μέτρων το 2012.

Την ύπαρξη ευρείας πολιτικής στήριξης για την εφαρμογή των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου θέτει ως προϋπόθεση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να προχωρήσει η εκταμίευση της έκτης δόσης για την Ελλάδα. Αυτό δήλωσε χθες ο εκπρόσωπος του ΔΝΤ Ντέ-

ιβιντ Χόουλι κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου στην Ουάσιγκτον, λέγοντας ότι το Ταμείο υποστηρίζει την Ευρώπη στην ανάγκη να υπάρξουν εγγυήσεις στις αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου από την Ελλάδα, προσθέτοντας ωστόσο ότι «δεν θα περιγράψουμε ακριβώς τι μορφή θα έχουν οι εγγυήσεις αυτές». Συγκεκριμένα, ο εκπρόσωπος του ΔΝΤ σημείωσε ότι το Ταμείο αναμένει να υπάρξει στην Ελλάδα ευρεία πολιτική στήριξη στα μέτρα για την οικονομική ανάκαμψη της χώρας, επισημαίνοντας ότι «μόλις διασφαλιστεί μια ευρεία πολιτική στήριξη, τό-

τε μπορούμε να διεξαγάγουμε την πέμπτη αξιολόγηση και να εκταμιεύσουμε την έκτη δόση του δανείου των 8 δισεκατομμυρίων ευρώ». Σε σχετική ερώτηση τόνισε πάντως ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένη ημερομηνία σχετικά με το πότε θα συνεδριάσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου.

Χθες, ο επικεφαλής του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (IIF) Τσαρλς Νταλάρα εξέφρασε την εκτίμηση ότι οι διαπραγματεύσεις με την ελληνική πλευρά για το κούρεμα θα καταλήξουν σε συμφωνία κατά τις προσεχείς εβδομάδες.

ΟΤΕ

Βγάζει ρευστό σε ξένες τράπεζες

Ο ΟΤΕ λαμβάνει προληπτικά μέτρα για την περίπτωση που η Ελλάδα εγκαταλείψει το ευρώ, όπως προκύπτει από δηλώσεις στελέχους της ίδιας της εταιρείας, σύμφωνα με το πρακτορείο Dow Jones Newswires.

«Ερευνούμε ποια μέτρα πρέπει να πάρουμε τώρα ώστε να προστατευτούμε για μια τέτοια περίπτωση», είπε ο οικονομικός διευθυντής του ΟΤΕ Κέβιν Κοπ κατά τη διάρκεια διάσκεψης της Morgan Stanley στη Βαρκελώνη.

Σύμφωνα με τον Κοπ, κύριο μέλημα είναι να προστατευτεί η ρευστότητα του ΟΤΕ. Στη διάρκεια του περασμένου χρόνου η εταιρεία μετέφερε το ρευστό της από ελληνικές και διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδας, είπε. Προσέθεσε επίσης ότι ο ΟΤΕ έχει διατηρήσει σε ελληνικές τράπεζες μόνο ρευστό που χρειάζεται για λειτουργικούς λόγους.

Στο κουρείο και ομόλογα της ΕΚΤ

Αν δεν ολοκληρωθεί με τον επιθυμητό τρόπο το σχέδιο ανταλλαγής τίτλων που κατέχουν οι ιδιώτες επενδυτές

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΥΚΑΚΗΣ

Εναλλακτικό σχέδιο που προβλέπει τη μερική συμμετοχή του δημόσιου τομέα στη διευθέτηση του ελληνικού χρέους έχει καταρτίσει η ευρωζώνη στην περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί με τον επιθυμητό τρόπο το σχέδιο ανταλλαγής ομολόγων που κατέχουν οι ιδιώτες επενδυτές. Μάλιστα, το εν λόγω

Συνεργάτης του έλληνα Πρωθυπουργού εκτιμά ότι αργά ή γρήγορα η συμμετοχή του δημόσιου τομέα θα γίνει

σχέδιο, που περιλαμβάνει την ενεργό ανάμιξη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στο κούρεμα του ελληνικού χρέους, δεν αποκλείεται τελικά να ενεργοποιηθεί και σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της συμφωνίας της 26ης Οκτωβρίου, εφόσον η νέα έκθεση βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους που θα συντάξει η

τρόικα στα μέσα Μαρτίου καταδείξει πως το ελληνικό χρέος εξακολουθεί να μην είναι διατηρήσιμο.

Από τον Μάιο του 2010 η ΕΚΤ έχει προχωρήσει σε αγορές ελληνικών ομολόγων ονομαστικής αξίας 50 δισ. ευρώ. Ωστόσο τα ομόλογα αυτά αποκτήθηκαν σε αγοραίες τιμές, οι οποίες υπολείπονταν κατά 20%-30% της ονομαστικής τιμής. Δηλαδή η ΕΚΤ με 37,5 δισ. ευρώ αγόρασε ελληνικό χρέος αξίας 50 δισ. ευρώ περίπου. Τα 12,5 δισ. ευρώ της διαφοράς θα ήταν το κέρδος της ΕΚΤ σε περίπτωση που τα ελληνικά ομόλογα ανακτούσαν την αξία τους. Καθώς όμως αυτό δεν αναμένεται να συμβεί - τουλάχιστον μακροπρόθεσμα -, κοινοτικοί αξιωματούχοι που συμμετέχουν στο Ευρογρουπ και στελέχη της ΕΚΤ εξετάζουν σενάρια εναλλακτικής αξιοποίησης του λογιστικού αυτού κέρδους προς όφελος του PSI (του σχεδίου εθελοντικής συμμετοχής των ιδιωτών).

Το κυρίαρχο σενάριο προβλέπει ότι σε περίπτωση που το σχέδιο εθε-

λοντικής ανταλλαγής ομολόγων που κατέχουν οι ιδιώτες επενδυτές δεν προχωρήσει με πλήρη συμμετοχή των ομολογιούχων και δεν πιαστεί ο στόχος διαγραφής χρέους 100 δισ. ευρώ που προβλέπει η συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου, θα μπορούσε να υπάρξει κούρεμα 25% στα ομόλογα που διαθέτει η ΕΚΤ και να διαγραφεί αυτομάτως χρέος ύψους 12,5 δισ. ευρώ ή 6,1% του ΑΕΠ. Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι η ΕΚΤ δεν εγγράφει ζημιές από τη διαδικασία αυτή, αφού μετά το κούρεμα η αξία των ομολόγων θα είναι ίση με την αξία απόκτησής τους στη δευτερογενή αγορά. Δηλαδή 37,5 δισ. ευρώ πλήρωσε, ομόλογα αξίας 37,5 δισ. ευρώ θα κατέχει.

Το κούρεμα των ομολόγων της ΕΚΤ μπορεί να γίνει και μετά τον Μάρτιο, αν η έκθεση βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους που θα καταρτίσει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο καταδείξει ότι παρά το PSI το ελληνικό χρέος δεν θα είναι στο τέλος του 2020 στο 120% του ΑΕΠ. Αυτό θεωρείται πολύ πιθανό καθώς ήδη το ΔΝΤ εμφανίζε-

Πότε θα γίνει

Το κούρεμα των ομολόγων της ΕΚΤ μπορεί να γίνει και μετά τον Μάρτιο αν η έκθεση βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους που θα καταρτίσει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο καταδείξει πως παρά το PSI το χρέος δεν θα διαμορφωθεί στο 120% του ΑΕΠ στα τέλη του 2020

ται να ανησυχεί πως οι υφιστάμενες δημοσιονομικές αποκλίσεις, οι καθυστερήσεις στις ιδιωτικοποιήσεις και η βαθύτερη ύφεση θα οδηγήσουν σε ανάγκη μεγαλύτερου κουρέματος των ελληνικών ομολόγων. Εξάλλου, εξαρχής το ΔΝΤ είχε ζητήσει απομείωση 60% και όχι 50% στα ομόλογα των

ιδιωτών, κάτι που υπό τις δεδομένες δυσχερείς συνθήκες αναμένεται να θεωρηθεί ξεπερασμένο.

«ΘΑ ΓΙΝΕΙ». Οικονομολόγος, πρώην στέλεχος της ΕΚΤ και πρώην συνεργάτης του Πρωθυπουργού κ. Λ. Παπαδήμου, μιλώντας στα «ΝΕΑ» εκτιμά ότι η συμμετοχή του δημόσιου τομέα θα ενεργοποιηθεί αργά ή γρήγορα. Όπως τονίζει, η παρέμβαση αυτή θα κάνει το ελληνικό χρέος πιο βιώσιμο και θα βοηθήσει στη σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος. «Με τη συμμετοχή της ΕΚΤ το κούρεμα που θα αναλάβουν οι τράπεζες θα είναι μικρότερο. Λειτουργεί μερικώς ως βαλβίδα ασφαλείας για τον εθελοντικό χαρακτήρα του PSI και την ίδια στιγμή καθιστά ευκολότερη τη διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες κατόχους ομολόγων». Προσθέτει δε ότι μεσοπρόθεσμα θα μπορούσε να επεκταθεί και σε όλες τις άλλες χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας τα ομόλογα των οποίων αγοράζει η ΕΚΤ στη δευτερογενή αγορά.